

فصل هفتم

خیرین

خیرین و نهادهای خارج از دانشگاه

عرصه فعالیت خیرین در دانشگاه بسیار گسترده است. در بسیاری از کشورهای پیشرفته دانشگاه‌های بزرگ با کمک خیرین و حمایت فارغ‌التحصیلان آنان اداره می‌شوند. بنگاه‌های بزرگ اقتصادی نیز ترجیح می‌دهند با دانشگاه‌ها در تعامل باشند. در پیشینه کشور ایران سنت وقف رونق فراوانی داشته است. اما امروزه که جایگاه آن مانند گذشته نیست، باید از روش‌های دیگری برای ارتباط دانشگاه‌ها و بنگاه‌های اقتصادی استفاده کرد؛ به‌ویژه دانشگاهی مانند دانشگاه علوم پزشکی تهران که بسیار شناخته‌شده است، می‌تواند زمینه همکاری بیشتری را با خیرین فراهم کند. با توجه به شیوه‌های مختلف حمایت نیکوکاران از دانشگاه، خیرین در طول زمان به شکل‌های مختلف به دانشگاه کمک کرده و می‌کنند. امروزه خیرین ترجیح می‌دهند در حوزه‌های درمان، ساخت و تجهیز بیمارستان‌ها مشارکت کنند، شاید به این دلیل که نتیجه عمل نیکوکارانه خود را بهتر می‌بینند. در حالی که اگر عمیق‌تر نگاه شود این خیر می‌تواند در همه امور دانشگاه جاری شود. مشارکت خیرین افزون بر حوزه درمان، در امور آموزشی، پژوهشی و دانشجویی دانشگاه نیز بسیار پایدار و اثربخش است. تأثیر ساخت یک آزمایشگاه آموزشی یا تأمین تجهیزات موردنیاز آموزش رشته‌های تخصصی سال‌های سال باقی خواهد ماند و این وظیفه دانشگاه است که در این زمینه فرهنگ‌سازی کند. حوزه‌های پژوهشی، آموزشی و دانشجویی نیازمند کمک خوبان شهر است. کار خیر محدود به حوزه درمان نیست. هر وقت صحبت از کار خیر می‌شود به طور معمول ساخت بیمارستان، بخش، اتاق عمل و... به ذهن می‌آید، در حالی که در کشورهای پیشرفته دنیا، بسیاری از دانشگاه‌های بزرگ با سرمایه بخش غیردولتی اداره می‌شوند؛ لذا در همه جای دنیا کار خیر محدود به درمان نیست و آموزش، پژوهش و پیشگیری و بهداشت نیز به کمک خیرین نیاز دارند.

دانشگاه نیازمند کمک خیرین است که درمان و کمک به همراهان بیماران، یک بخش از این کار خیر را تشکیل می‌دهد. امروزه سیمای بیماری‌ها، از بیماری‌های عفونی که سال‌ها پیش مشکل اساسی کشور بود به سمت بیماری‌های پیچیده در حال تغییر است. در این شرایط هر چه هزینه صرف درمان شود مشکلی را حل نخواهد کرد بلکه باید با سرمایه‌گذاری در عرصه پژوهش راه حل اساسی پیشگیری از بیماری‌ها را پیدا کرد.

باید جامع‌تر به خیر موردنیاز جامعه نگاه کرد و حیطه کمک به دانشگاه را کلان‌تر دید. دانشگاهی که بیش از یک و نیم‌قرن از پایه‌گذاری آن می‌گذرد امروز به کمک بیشتری در همه عرصه‌ها نیاز دارد.

دانشگاه علوم پزشکی تهران، بهترین دانشجویان کشور را جذب می‌کند و باید بتواند امکانات خوبی را در اختیار آنان قرار دهد. حق این دانشجویان است که از امکانات بسیار بهتری برخوردار شوند. ایجاد آسایش بیشتر برای دانشجویان، آسودگی خیال برای مسئولان دانشگاه است. باهمت مسئولان دانشگاه و خیرین، پیگیری امکانات رفاهی دانشجویان، افزایش ظرفیت‌های جدید خوابگاهی و بازسازی خوابگاه‌های قدیمی، در کوتاه‌ترین زمان ممکن می‌شود.

با استفاده از کمک‌های خیرین در رفع مشکلات مالی دانشکده‌ها، می‌توان دانشکده‌ها را بازسازی و فضاهای آموزشی جدید ایجاد کرد. در رابطه با امکانات رفاهی و ورزشی دانشجویان همچون سالن ورزشی و کتابخانه نیز می‌توان با استفاده از کمک خیرین این امکانات را در اختیار دانشجویان قرار داد.

خوابگاه‌های دانشجویی نیازمند کمک خیرین است. خوابگاه‌های دانشگاه پیش از انقلاب با کمک خیرینی از شهرستان‌های مختلف ساخته شدند. چنان که چهار ساختمان مجتمع کوی خوابگاه‌های امیرآباد، یادگار انسان‌های شریفی است که در دوران خود مسئولیت پذیرفته و این خوابگاه‌ها را احداث کردند. ساختمان

اصفهان که توسط برادران همدانیان ساخته شده بود و امروز بنیاد همدانیان از آن شکل گرفته است؛ ساختمان کاشان که مرحوم لاجوردی ساخته بود و امروز بنیاد لاجوردی از آن به یادگار مانده؛ ساختمان مرحوم فاتح یزدی که امروز بنیاد فاتح از آن به وجود آمده و ساختمان دیگری هم توسط اهالی یزد ساخته شده بود که امروز بنیاد رسولانیان را ایجاد کرده است. در حدود ۵۰ سالی که از عمر این خوابگاه‌ها می‌گذرد، نزدیک به ۱۰ هزار دانشجو در این خوابگاه‌ها زندگی کردند. این خیری که سال‌ها قبل انجام شده، نتیجه آن هنوز باقی است.

اما با توجه به فرسودگی ساختمان‌های خوابگاهی نیاز به بازسازی و نوسازی وجود دارد. به همین منظور از بازماندگان خانواده‌هایی که این خوابگاه‌ها را ساختند و با این هدف که نام آنان همچنان بر روی خوابگاه‌ها باقی بماند، درخواست شد که در بازسازی و نوسازی کمک کنند.

توجه ویژه دانشگاه به مسائل مربوط به دانشجویان همواره مدنظر بوده است. هیئت‌رئیس دانشگاه نیز به صورت نمادین هزینه ساخت تعدادی از واحدهای خوابگاهی را متقبل شده و مابقی واحدها نیز به کمک خیرین ساخته شده‌اند. در آینده نزدیک با حمایت خیرین و کمک مسئولان مختلف و روحیه همکاری که در دانشگاه وجود دارد برنامه‌های کوتاه‌مدت دانشگاه در ایجاد زیرساخت‌های لازم در حوزه دانشجویی فرهنگی نیز به نتیجه می‌رسد و شرایط خوبی برای ترغیب دانشجویان به مباحث فرهنگی و تشویق به ازدواج دانشجویی فراهم می‌شود.

بودجه دانشگاه محدود است اما اعتبارات واحدهای مختلف در حوزه مربوطه صرف می‌شود. هر بودجه‌ای که به دانشگاه تزریق شود در جای خود هزینه شده و کمبودهای هر حوزه نیز از طریق جذب منابع خارج از دانشگاه تأمین می‌شود. راه حل رفع مسائل مالی دانشکده‌ها، جذب منابع خارج از دانشگاه است. به همین دلیل نباید منتظر بودجه‌های دولتی بود. در کنار تحقیقات بزرگی که

انجام می‌شود می‌توان جذب منابع داشت و تجهیزات و کمبودهای مورد نیاز را تأمین کرد. جذب منابع بیرونی و تولید مقالاتی که منجر به درآمد شوند، بسیار ضروری است و به طور کلی می‌توان گفت علمی بهتر است که منجر به تولید ثروت شود. معاونان آموزشی و پژوهشی دانشگاه باید در زمینه جذب اعتبارات بیرون از دانشگاه برای پیشبرد اهداف حوزه آموزش و پژوهش تلاش کنند.

امروزه اجتماعی شدن سلامت اجتناب‌ناپذیر است. حوزه سلامت تمثیل همان زمین فوتبالی است که به بازیکنان آن گفته شود باید در یک سوم زمین بازی کنند و نتیجه را به دست آورند و دوسوم زمین هم در اختیار دیگران گذاشته شود که بازی کنند. در واقع وزارت بهداشت با تمام گستردگی فعالیت‌هایی که دارد فقط یک سوم حوزه سلامت را در دست دارد و تأمین دوسوم دیگر سلامت جامعه، در اختیار نهادها و سازمان‌های خارج از وزارت بهداشت است.

تأمین سلامت جامعه نیازمند همکاری بین بخشی است. برای تأمین سلامت روانی، جسمی، فردی و اجتماعی جامعه بایستی همکاری بین بخشی بین نهادها و سازمان‌های مختلف وجود داشته باشد.

عزت‌نفس، سادگی و مادی نبودن در حوزه معاونت اجتماعی بسیار تأثیرگذار است و با وجود رابطه خوبی که معاونت اجتماعی دانشگاه با معاونت اجتماعی وزارت بهداشت دارد، می‌تواند در امر اجتماعی کردن سلامت و جذب کمک‌های خیرین بسیار مؤثر باشد.

جذب سرمایه از خارج از دانشگاه امری ضروری است. اگر روزانه ۱۰ درصد از وقت برای جذب سرمایه از خارج دانشگاه اختصاص داده شود تا بتوان محیطی مناسب برای بیماران ایجاد کرد، بی‌شک تأثیر و ثواب آن از فعالیت درمانی کمتر نیست. در سیاست‌های دانشگاه همواره بر تک شغله بودن مسئولان، حفظ فضای فیزیکی دانشکده، استفاده از خرد جمعی و جذب منابع خارج از دانشگاه

تأکید می‌شود. دانشگاه باید در عین جذب سرمایه، سیاست‌گذاری آن را خود بر عهده گیرد و آن را بر اساس نیازهای دانشگاه هزینه نماید.

در بیمارستان‌ها نیز، فرآیند جذب کمک‌های خیرین باید بر حسب نیازهای بیمارستان باشد. باید رئیس بیمارستان در تعامل با هیئت‌علمی خود نیازسنجی کند و آن را به اطلاع خیرین برساند تا کمک‌های خیرین به سمت نیازهای واقعی بیمارستان هدایت شود.

به‌ویژه در بیمارستان‌هایی چون بیمارستان بهرامی، با توجه به این که مردم استقبال خوبی از کمک به کودکان بیمار دارند؛ می‌توان در جذب کمک‌های خیرین موفق‌تر عمل کرد و در منطقه تحت پوشش، کانون‌های خیریه را شناسایی و از کمک آنان استفاده کرد. یکی از خیرین پس از بازدیدی که از مرکز طبی کودکان داشت و از نیازهای این مجموعه آگاه شد؛ از ساخت پروژه خود صرف‌نظر کرد و تصمیم گرفت بیمارستانی برای کودکان بسازد.

کاهش وابستگی مدیران محیطی به ستاد در تصمیم‌گیری‌های مدیریتی و تفویض اختیار بیشتر به آن‌ها نیز موجب تسریع و تسهیل در تصمیم‌گیری‌ها خواهد شد و جلب حمایت و کمک‌های خیرین و سازمان‌ها را در پی خواهد داشت.

باید اعتماد خیرین را جلب کرد تا براساس نیازهای دانشگاه سرمایه‌گذاری کنند. نام‌گذاری پروژه‌های نیکوکارانه به نام خیرین نیز می‌تواند بسیار مؤثر باشد. اگر کلاس درس، خوابگاه، بیمارستان و درمانگاهی ساخته و یا تجهیزاتی با کمک خیرین تهیه شود و به نام آنان ثبت شود؛ این نام‌گذاری نه تنها ضد ارزش و تظاهر نیست بلکه هدف از آن اطلاع‌رسانی به‌منظور تشویق بیشتر سایر خیرین است.

باوجود نیاز بی‌پایان مراکز مختلف به حمایت‌های مادی و معنوی، با جلب کمک‌های خیرین می‌توان قدمی در تأمین بخشی از نیازها برداشت.

نقش خیرین و نهادهای خارج از دانشگاه

پروژه‌های ساختمانی خوابگاه امیرآباد یکی از طرح‌های عمرانی دانشگاه است که با مشارکت خیرین به انجام رسید. خوابگاهی در ۶ طبقه با ظرفیت ۴۰۰ دانشجو با کمک خیرین و دانشگاه ساخته شد. این ساختمان ۱۴ سال نیمه‌کاره و بلا تکلیف باقی مانده بود که برای اسکان دانشجویان آماده شد.

بازسازی سالن مطالعه، ساخت سالن ورزشی و یک آشپزخانه صنعتی در دستور کار قرار گرفته است. ساختمان جدید خوابگاهی با کمک خیرین در حال ساخت است. پس از تکمیل این ساختمان، دو ساختمان خوابگاهی که حدود ۴۰ تا ۵۰ دانشجو در آن زندگی می‌کنند خالی و به جای آن ساختمانی با ظرفیت ۳۰۰ دانشجو ساخته می‌شود. همچنین خوابگاه دخترانه دیگری در حال ساخت است که چهار طبقه آن احداث شده است. قطعه زمینی هم در بلوار فردوس وجود دارد که با کمک خیرین به خوابگاه متاهلین تبدیل می‌شود.

مجتمع بیمارستانی امام خمینی (ره) بزرگ‌ترین مجتمع بیمارستانی کشور است و پروژه مهدی کلینیک، به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های عمرانی دانشگاه با مشارکت و همکاری بانک ملت، در این مجتمع بیمارستانی در حال ساخت است. این مجتمع از نظر ظرفیت اعضای هیئت‌علمی در مقایسه با حدود ۷۳ دانشگاه و دانشکده علوم پزشکی کشور در رتبه بیست و سوم قرار دارد.

پروژه مهدی کلینیک از گذشته شروع شده بود که در این دوره فرآیند ساخت و ساز و تجهیز آن با حمایت سازمان برنامه و بودجه و معاونت درمان وزارت بهداشت سرعت گرفت. ساخت انستیتو کانسر نیز با ۵۴۰ تخت با کمک خیرین آغاز شده است. با این دو پروژه در مجموع به محوطه مجتمع بیمارستانی امام خمینی ۲۵۰۰ تخت اضافه می‌شود. جایگاه مجتمع امام خمینی (ره) در کشور اهمیت شایانی دارد. این بیمارستان فقط مختص مردم تهران نیست و از اقصی نقاط

کشور به این مجتمع مراجعه می‌کنند؛ بنابراین هر سرمایه‌گذاری که در آن انجام نشود فقط برای بیمارستان نیست بلکه جنبه ملی دارد. امروز پس از ۱۵۰ سال مهدی کلینیک ساخته می‌شود و مهم است در سرمایه‌گذاری و ساخت این پروژه، به یاد داشت که مورد قضاوت آیندگان قرار خواهد گرفت. در مجمعی که به نام امام خمینی (ره) نام‌گذاری شده، مهدی کلینیک در حال ساخت است؛ این نام‌گذاری‌ها تکلیفی بر دوش بانیان آن می‌گذارد، بار معنایی دارد که بسیار مهم است و باید مورد توجه قرار گیرد. مهدی کلینیک در طول تاریخ ماندگار خواهد شد. هر نهاد و مجموعه‌ای که برای ساخت مهدی کلینیک مشارکت کرده باشد در حافظه تاریخی ثبت و در آینده ماندگار می‌شود لذا هر قدمی که برای این پروژه برداشته می‌شود باید با این دیدگاه و نیت باشد.

مدیریت دانشگاه، در اداره بیمارستان‌ها و راه‌اندازی پروژه‌های جدید آن‌ها دخالت مستقیمی ندارد و رئیس بیمارستان تصمیم‌ساز اصلی و همه‌کاره بیمارستان است. این رئیس بیمارستان است که می‌داند چطور کمک‌نهادهای خارج از دانشگاه را به سمت نیازهای بیمارستان هدایت کند. در پروژه کلینیک ویژه مرکز طبی نیز دانشگاه هیچ دخالتی ندارد اما به‌عنوان واسطه کمک می‌کند تا اعتباری که به این منظور به حساب دانشگاه واریز می‌شود به پروژه اختصاص پیدا کند. مظلومیت اطفال در بیماری‌ها از بیماران گروه‌های سنی دیگر بیشتر است و بر همین اساس، ضرورت ساخت بیمارستان کودکان از نیازهای جدی کشور محسوب می‌شود. همکاری بین دانشگاه، شهرداری و خانواده مطهری فرصت غنیمتی است که فراهم شد. مرکز طبی کودکان ۲، با مرکز طبی کودکان که در کنار بیمارستان امام خمینی واقع شده؛ کاملاً ممزوج است. مدیریت و نحوه اداره آن و تأمین هیئت‌علمی، امور آموزشی و پژوهشی و راهبردهای دیگر آن برعهده مرکز طبی کودکان است و دانشگاه هم از این مجموعه حمایت می‌کند. با انجام

این پروژه، ۳۰۰ تخت اطفال به مجموعه تخت‌های بیمارستان دانشگاه اضافه می‌شود. در این محدوده چند بیمارستان، پارک علم و فناوری و مراکز دیگر نیز پیش‌بینی شده و با حمایت شهرداری یک ایستگاه مترو در خط ۳ برای دسترسی به این بیمارستان افزوده شده است.

دانشگاه علوم پزشکی تهران همواره ارتباط خوبی با دیگر سازمان‌ها داشته است اما یکی از روشن‌ترین و بهترین دوره‌های همکاری با شهرداری امروز اتفاق افتاده است. شهرداری، مسئولیت اجتماعی خود را به بهترین نحو اجرا می‌کند و همکاری خود را با دانشگاه در حد توانش انجام داده است. دانشگاه در منطقه ۱۸ تهران در حال ساخت بیمارستان مرکز طبی ۲ با همکاری همه‌جانبه شهرداری است، همچنین در منطقه ۲۲ تهران، بیمارستان شریعتی ۲ در حل احداث است که باراه اندازی این مجموعه حدود ۹۰۰ تخت به تخت‌های بیمارستانی اضافه می‌شود. ساخت همراه سرایی در نزدیکی مرکز طبی کودکان نیز از پروژه‌های در حال انجام با همکاری شهرداری تهران است. در این همراه‌سراها، خانه عماد یکی از بهترین نمونه همکاری‌ها است. در بین بیماران، شرایط کودکان و بیماری‌شان سخت‌تر است و نیاز به کمک و مساعدت بیشتری دارند. این همراه‌سراها به بیماران که در مرکز طبی کودکان، پیوند مغز استخوان می‌شوند اختصاص دارد. دوره درمان و اقامت آن‌ها قبل و بعد از عمل چند ماه طول می‌کشد و هزینه‌ها خیلی بالا است. همکاری خوبی برای مدیریت این همراه‌سراها از طرف خانواده عماد و شهرداری برای ساخت و تجهیز شکل گرفته است.

پروژه دیگر بیمارستان ۵۴۰ تخت‌خوابی کانسر است که با کمک خیرین در حال پیشرفت است. پروژه ام اس ۱۰۰ تختی سینا نیز با همکاری خیرین در حال ساخت است. پروژه بیمارستانی فارابی دو نیز با ۱۷۶ تخت در حال آماده‌سازی است. اجرای عملیات پروژه خیر ساز فاز دوم مرکز آموزشی درمانی ضیائی‌ان نیز

یکی دیگر از موارد بهره‌گیری از منابع حوزه خیرین سلامت بوده است. تسریع در تکمیل پروژه‌های ساختمانی بیمارستان امیراعلم نیز با کمک وزارتخانه و خیرین آغاز شده است. در بیمارستان شریعتی نیز ساختمان خیر ساز امید با ۷۰ تخت آماده بهره‌برداری است. تفاهم‌نامه ساخت بیمارستان تخصصی کودکان با ظرفیت ۲۵۰ تخت نیز بین مؤسسه خیریه شمس مطهر خاوران و دانشگاه علوم پزشکی تهران به امضا رسیده است و دانشگاه با حداکثر تلاش خود از پیشبرد این پروژه حمایت می‌کند. دانشگاه علوم پزشکی تهران همچنین، با توجه به پیشنهادهایی که در زمینه اساسنامه بنیاد حامیان دانشگاه مطرح شده است، برای راه‌اندازی بنیاد، اهداف بلندمدتی در نظر گرفته است.

دانشگاه پر از نیکوکار است

دانشگاه پر از نیکوکار است. خیرین اصلی همه کارکنان بیمارستان‌ها و بخش‌های دانشگاه هستند. بحران کرونا نیز ثابت کرد که این گروه به‌واقع از خیرین محسوب می‌شوند و این وظیفه مدیریت دانشگاه است که از حقوق کارکنان محافظت کند. این که در شرایط دشوار و با وجود تمام فشاری که بر دوش کارکنان سنگینی می‌کند، دانشگاه توانسته خوابگاه، سالن مطالعه و زمین ورزشی برای دانشجویان بسازد، دارو و تجهیزات بیمارستان‌ها را تأمین، ساخت‌وسازهای بیمارستانی را تکمیل، دانشجویان بین‌الملل را جذب و در امور خیرین پیشگام باشد و همچنین پرچم آموزش و پژوهش را برافرازد، نشان می‌دهد که کادر پزشکی نیز از جمله خیرین اصلی به‌شمار می‌روند که در مراکز مختلف دانشگاه ارائه خدمت می‌کنند. گاه انتقاد می‌شود که چرا تا این اندازه از حقوق کارکنان دفاع می‌شود، در حالی که این وظیفه دانشگاه است که از این افراد محافظت کند. در واقع پرستاران، کمک بهیاران و بهیاران به خدمت گرفته شده‌اند که کار خیر انجام دهند؛ آن وقت ذره‌بین

برمی داریم و دور شهر می گردیم که خیرین را پیدا کنیم! باید نگاهمان به سرمایه انسانی و خیرین دانشگاه، خیرین دانشگاه ساز و خیرین اداره کننده دانشگاه و خیرین دانش پژوه باشد و آن‌ها را بیش از پیش ارج نهیم.

خیرین اصلی، کادر پزشکی و پرستاری هستند

پزشکانی که با عمل‌های جراحی سنگین و محققانی که با تولید دارو و تجهیزات پزشکی از خروج ارز از کشور جلوگیری می‌کنند و پرستاران، بهیاران و کمک بهیارانی که خود را وقف خدمت به بیماران کرده‌اند خیرین اصلی دانشگاه هستند. خیر اصلی، پزشکی است که در بیمارستان سینا، عمل عروقی را انجام می‌دهد. دکتر داروسازی است که در مرکز رشد دانشکده داروسازی، داروی جدید تولید می‌کند. پزشکی است که در بیمارستان‌های دانشگاه جراحی را انجام می‌دهد که در بسیاری از مراکز دیگر انجام نمی‌شود. نیکوکار پزشکی است که در بیمارستان‌هایی مثل آرش، ضیائیان، سینا عمل‌های پیچیده جراحی را انجام می‌دهند. نیکوکار اصلی امثال دکتر جعفریان هستند که در بیمارستان امام خمینی (ره)، صدها پیوند کبد را که قیمت هر پیوند، صدها هزار دلار است را انجام می‌دهد و باعث جلوگیری از خروج ارز از کشور می‌شود. امثال دکتر روئینی هستند که بی‌سروصدا، داروخانه ۱۳ آبان را که به کل کشور خدمت ارائه می‌دهد، اداره می‌کند. خیر و نیکوکار، پرستاری است که وقتی دختر جوان ۲۳ ساله‌ای بود به بیمارستان‌هایی مانند امام خمینی (ره)، آرش و روزبه رفته و به بیماران سخت رسیدگی کرده و در حالی که ۲۰ سال، سابقه کار دارد صورتش پر از چین و چروک و شبیه آدم‌های ۷۰ ساله شده است و در طول این ۲۰ سال دست‌مزد ناچیزی دریافت کرده است. یاد کردن از این افراد باید توأمان با احترام باشد. در واقع خیرین اصلی، همه بیمارستان‌ها و بخش‌های آن هستند.

روایت
ہمگراپے

۳۶۶

۳۶۷

فصل هفتم | انرژی

TEHRAN UNIVERSITY
OF
MEDICAL SCIENCES

Convergence Story

1460 Days Of Effort And Cooperation For
The Scientific Progress Of The Country